

Bombardování Pardubic v roce 1944

Není pochyb o tom, že válka je sama o sobě jedna velká lidská tragédie. Tuto událost, odehrávající se v roce 1944, však specifikuje skutečnost spadající do okruhu našeho tématu. Piloti letadel spojeneckých vojsk v několika případech za určitých okolností chybně vyhodnotili situaci a kvůli špatnému značení nebo hustému kouři z předchozích útoků nakonec bombardovali i civilní část města Pardubic. Během tří útoků přišlo o život zhruba 244 civilních osob. Na Pardubice a okolí dopadly tisíce pum, jejichž následky jsou patrné dodnes.

***

Navštívili jsme Pardubice den po náletu (...) Ještě daleko před Pardubicemi vyvstává před námi na obloze pinie černého mraku kouře, který vysílají hořící petrolejové nádrže (...) Každý cítí s druhými a kdo má jen puklý domek, rád vezme na byt sousedovu rodinu, z jehož domku zbyla jen suť cihel, malty a dřeva v pumových trychtýřích. (...) Udivuje nás velikost kráterů, svědčící o pumách těžké ráže. Některé trychtýře mají až 10 i 20 metrů v průměru a jejich hloubka se většinou pohybuje kolem 5 metrů. (...) Přicházíme k lesíku, který je rovněž poznamenán dopady pum jakoby šlépějemi zkázonosného obra. (...) Vidíme kolem sebe některé zcela nepochopitelné případy. Tak za vraty jedné ohrady leží lidský trup bez hlavy a nohy. O čtyři domy dále byl přímý zásah a nebožtík byl vržen tímto podivným obloukem přes čtyři střechy až na místo, kde byl nalezen. Právě ho přikrývají pozůstalí bílou plachtou (...)

Uvádí časopis Svět k druhému, ničivějšímu útoku ze srpna 1944.

Pardubice byly za druhé světové války významným strategickým místem. Němci zde využívali kasárna, letiště pro výcvik pilotů, semtínskou chemičku a zásadní pro ně byla zejména rafinérie minerálních olejů Fanto Werke (dnešní Paramo), kterou využívali k doplňování pohonných hmot. Aby tento závod ochránili před možnými ničivými nálety, o kus dál dokonce nechali postavit jeho maketu jako klamný cíl pro nepřítele.

***

Bombardování Pardubic

Co se tehdy stalo?

Spojenecké letectvo rozhodlo o plánech útoku na zmiňovanou strategickou rafinérii. První britské letouny, sestávající z bombardérů Liberator, Wellington a značkovacích bombardérů Halifax, byly nad protektorátem zaznamenány 21. července 1944 po 23. hodině. O pár minut později, 22. července v 00.08 již byly spatřeny, jak se blíží k Pardubicím. Za čtyři minuty se spustil poplach. Bohužel lidé už zůstávali vůči sirénám laxní. Podobných varování v minulosti proběhlo mnoho a ve výsledku se nic nedělo. Až na tuto noc.

První proletěl značkovací Halifax JP186. Třikrát zakroužil nad městem, než identifikoval cíl, na nějž v 00.24 shodil několik zelených osvětlovacích pum. K další sérii byl určen Halifax JP275. Bohužel, než dorazil k místu, první osvětlovací pumy už zhasly. Ke zdárnému výsledku nepřispívalo ani počasí; silný vítr odnášel osvětlovací pumy směrem na východ. A tak se stalo, že další dva Halifaxy, jež shazovaly následné červené